

УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ

МУЗИЧКА АКАДЕМИЈА

ИСТОЧНО САРАЈЕВО

ПРИРУЧНИК КВАЛИФИКАЦИЈА

II ЦИКЛУС СТУДИЈА

ВОКАЛНО-ИНСТРУМЕНТАЛНИ СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ (ВИСП)

Источно Сарајево, 2017. године

САДРЖАЈ

Contents

1. МОДЕЛИ КВАЛИФИКАЦИЈА	3
2.1. ОСНОВНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ.....	4
2.1.1. Увод у квалификацију	4
1.2. Разлози за постојање квалификације – оправданост.....	6
2.2. КОМПЕТЕНЦИЈЕ/ ИСХОДИ УЧЕЊА.....	7
2.2.1. Попис компетенција на нивоу квалификације.....	7
2.2.2. Структура квалификације и предмета.....	9
2.2.3. Наставни план – Вокално-инструментални студијски програм - I циклус студија.....	11
Смјер СОЛО ПЈЕВАЊЕ	Error! Bookmark not defined.
Смјер КЛАВИР.....	Error! Bookmark not defined.
Смјер ХАРМОНИКА.....	Error! Bookmark not defined.
Смјер ВИОЛИНА/ВИОЛА.....	Error! Bookmark not defined.
Смјер ФЛАУТА	Error! Bookmark not defined.
Смјер ГИТАРА	Error! Bookmark not defined.
3. РЕЛЕВАНТНОСТ (<i>Relevance</i>)	15
3.1 Тржиште рада	15
3.2 Наставак образовања/проходност	16
3.3 Друге потребе	16
4. ПРОПИСИ УНИВЕРЗИТЕТА	16
5. СПЕЦИФИЧНИ ПРОПИСИ ЗА КВАЛИФИКАЦИЈУ	16
6. МЕТОДЕ УЧЕЊА.....	17
7. НАЧИНИ ПРОВЈЕРЕ ЗНАЊА.....	19
8. КРИТЕРИЈ ПРОВЈЕРЕ ЗНАЊА.....	19
9. РЕСУРСИ УЧЕЊА	20
10. ЗАПОШЉИВОСТ И ПРЕНОСИВЕ ВЈЕШТИНЕ	21
11. ПОДРШКА СТУДЕНТИМА	21
12. МАТРИЦА КОМПЕТЕНЦИЈА.....	21
13. ОСИГУРАВАЊЕ КВАЛИТЕТЕ	21
13.1. Одговорни за спровођење наставног плана и програма квалитета	22
Прилог 1	23
Матрица компетенција	Error! Bookmark not defined.

Сједиште организационе јединице	Источно Сарајево
Општина сједишта организационе јединице	Источно Ново Сарајево
Адреса –улица и број	Бука Караџића 30
Адреса –мјесто –поштански број	71123 Источно Сарајево
Телефон организационе јединице	+387 57 342 125 +387 57 340 042
Број факса организационе јединице	+387 57 342 125
Е-mail организационе јединице	info@muzickaakademija.net
Web адреса организационе јединице	www.muzickaakademija.net
Организациони код орг. јединице у Трезору РС	0831008
ЈИБ организационе јединице	4400592530000
ПДВ број организационе јединице	4400592530000
Матични број додијељен од Републичког завода за статистику	01029606
Декан организационе јединице	Мр Дражан Косорић, ванр.проф.

1. МОДЕЛИ КВАЛИФИКАЦИЈА				
Студијски програм	Назив квалификације према закону о Звањима у РС	Енглески назив квалификације	Ниво квалификацијске спреме образовања по стандарду (ЕКО, EQF)	Број дозволе за рад
II - други циклус				
Вокално - инструментални (ВИСП)	1. Мастер соло пјевања - 300 ECTS	1. Master of Arts Solo singer - 300 ECTS	7	07.023-3899/09 од 22.06.2009
	2. Мастер клавира - 300 ECTS	2. Master of Arts Pianist - 300 ECTS		
	3. Мастер хармонике - 300 ECTS	3. Master of Arts Accordionist - 300 ECTS		
	4. Мастер виолине - 300 ECTS	4. Master of Arts Violinist - 300 ECTS		
	5. Мастер виоле - 300 ECTS	5. Master of Arts Violist - 300 ECTS		
	6. Мастер флауте - 300 ECTS	6. Master of Arts Flutist - 300 ECTS		
	7. Мастер гитаре - 300 ECTS	7. Master of Arts Pianist Guitarist - 300 ECTS		

СТАНДАРД КВАЛИФИКАЦИЈА ЗА ВОКАЛНО-ИНСТРУМЕНТАЛНИ СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ

2.1. ОСНОВНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ (*Basic characteristics*)

- **Студијски циклус:** други циклус студија
- **Степен:** Академски
- **Студијски смјерови:**
  1. Соло пјевање
  2. Клавир
  3. Хармоника
  4. Виолина
  5. Виола
  6. Флаута
  7. Гитара
- **Називи квалификација по смјеровима (*Name-s: generic + subject specific*):**
  1. Мастер соло пјевања - 300 ECTS
  2. Мастер клавира - 300 ECTS
  3. Мастер хармонике - 300 ECTS
  4. Мастер виолине - 300 ECTS
  5. Мастер виоле - 300 ECTS
  6. Мастер флауте - 300 ECTS
  7. Мастер гитаре - 300 ECTS
- **Језик на којем се студира:** Језици народа БиХ
- **Трајање студија:** Студиј траје једну годину (зимски и љетњи семестар).
- **Минимални волумен – број ECTS (*Minimal volume*):** 60 ECTS кредита
- **Ниво (*Level*):** 7
- **Услови/начин приступања (*Entry routes*):** Завршен студиј првог циклуса у БиХ или еквивалентно образовање у иностранству и положен пријемни испит.

2.1.1. Увод у квалификацију

На Вокално-инструменталном студијском програму Музичке академије УИС школују се висококвалификовани академски музички умјетници. На другом

циклусу студија настава се одвија на 7 студијских смјерова: Соло пјевање, Клавир, Хармоника, Виолина, Виола, Флаута и Гитара, образујући тако Мастере: соло-пјеваче, пијанисте, акордеонисте, виолинисте, виолисте, флаутисте и гитаристе.

Музички умјетници Вокално – инструменталног студијског програма током другог циклуса студија стичу напредна знања, продибљене вјештине и компетенције, предвиђене нормативним актима и академским стандардима које се односе на високо образовање у области Музике. Захваљујући креативности, критичкој и практичној димензији студија музичке умјетности, студенти по завршетку другог циклуса студија показују веома широк спектар атрибута, укључујући вјештину размишљања, дисциплине, креативности, комуникације и тимског рада, у контексту културолошког, социолошког, естетичког и теоријског разумијевања. Они развијају професионалне компетенције, практичне и интелектуалне вјештине у овире изабраних смјерова Вокално – инструменталног студијског програма.

Важно обиљежје студија Вокално-инструменталног студијског смјера су извођачки репертоари: процеси укључени у њихово стварање, извођење и преношење, као и историјска, културолошка, научна и техничка сазнања која утичу на реализацију репертоара. Студенти проучавају карактеристична репертоарска обиљежја, често међусобно различита, анализирајући их и упоређујући њихове компоненте у ширем контексту.

Студенти Вокално-инструменталног студијског смјера уче како процијенити и разумјети међуоднос између музичке креације и рецепције у матичној умјетности, али и међу другим умјетничким областима. Такво учење се манифестује кроз различите начине, нпр. кроз одраз сопствене праксе студија музике, преко историјског разумијевања утицаја музичке умјетности на догађаје и стања друштвене заједнице или кроз утицај одређених историјских догађаја на умјетничко дјеловање у музици. Оно је могуће и кроз компаративне студије музике са другим областима умјетности.

Студенти проучавају различите домете музичке умјетности и језика и праксе повезане с њима. На примјер, извођаштво, анализа и критика одређеног репертоара може бити допуњена другим, више специјализованим стручним студијама. Од свих дипломираних студената се очекује да способни да критички, самоувјерено, самостално и креативно буду ангажовани у области одређеног усмјерења.

Да би се студент могао бавити креативним и изражајним аспектима музике и њиховим емоционалним значењем у различитим историјским периодима и у различитим контекстима култура, студије Вокално-инструменталног студијског смјера нуде стицање интелектуалних, практичних и личних вјештина.

Основни циљеви Вокално – инструменталног студијског програма усмјерени су ка формирању музичке личности – соло пјевача/пијанисте/акордеонисте/виолинисте/виолисте/флаутисте/гитаристе високог професионалног нивоа, у складу са идентификованом и признатом потребом тржишта рада.

Циљеви Вокално – инструменталног студијског програма и простичу из сврхе за коју је студијски програм конципиран – кадровских потреба у умјетничким и образовним институцијама.

Стога су циљеви усмјерени ка формирању стручњака који ће:

- ауторитативно владати општим и уско стручним академским знањима и вјештинама, и бити високо мотивисани да стечена знања примјењују у разним контекстима, извођачком, образовном и опште културном;
- бити оспособљени за рад у области образовања, са посебним аспектом на процес наставног рада у средњим музичким школама;
  - самостално, практично примјењивати стечене умјетничке вјештине и теоријска знања остварена савладавањем свих обавезних и изборних предмета;
  - даље развијати креативне, интелектуалне и умјетничке способности кроз наставак школовања и усавршавања, или кроз даљи континуирани самостални развој на њиховом индивидуалном унапређивању.

1.2. Разлози за постојање квалификације – оправданост

Основна сврха студирања Вокално-инструменталног студијског програма, по Болоњској декларацији, је формирање високообразовног кадра који ће, кроз теоретску и практичну обуку, бити директно укључен у процес формирања комплексних и слободних умјетничких личности, способних да се самостално баве свим облицима извођаштва, као и педагошким радом, што даје могућност лакшег запошљавања на тржишту рада након студирања, а у складу са потребама друштвене заједнице. Наставни процес, који се заснива на општим принципима Болоњске декларације, треба посматрати у контексту традиције, да студенти као музичари тежећи професионалном развоју, често прелазе из једне институције у другу. Прихватање заједничког система у резултатима учења требало би да омогући такву покретљивост, поготово у смислу формалног признавања стеченог знања у једној институцији од стране друге институције.

Студент по заврштеку овог студијског програма стиче компетенције за педагошки рад у основним и средњим музичким школама, као и у институцијама културе. Поред тога, студент стиче могућност наставак школовања на трећем циклусу студија.

Прије него што почну са педагошким радом, студенти, поред практичне обуке, изучавају теоријске дисциплине и имају практичан рад са ученицима у одговарајућим школама. Израдом семинара и спровођењем истраживања, те стицањем вербалних вјештина кроз практично искуство у настави, студенти ће бити добро припремљени за самостално извођење наставе, те бити у стању да се носе са изазовима током професионалне каријере.

Студенти који се опредјеле за концертну дјелатност, током студија имају могућност стицања основних неопходних вјештина: вјежбања, читања нотног текста, умјетничког изражавања, владања репертоаром, као и умјеће свирања/пјевања као солиста или у различитим мањим и већим ансамблима и оркестрима. Том приликом развијаће слушну и креативну способност.

Осим стицања посебних знања и вјештина, процес учења је, прије свега, заснован на личном и умјетничком развоју студента. Сврха оваквог приступа раду јесте усмјеравање студената да знају и могу у потпуности искористити своје вриједности и потенцијале, те се усмјерити према цјеложивотном образовању, какво захтијева модерно друштво.

Квалитетно образовање које нуди овај програм представља темељ за цјеложивотно учење и стицање вјештина, као и умјеће свирања/пјевања неопходно за опстанак и рад различитих ансамбала и оркестара.

2.2. КОМПЕТЕНЦИЈЕ/ ИСХОДИ УЧЕЊА (*Competencies / learning outcomes*)

2.2.1. Попис компетенција на нивоу квалификације

(Competences at the level of qualification)

Студенти Вокално-инструменталног студијског програма, које укључује историјске, филозофске и културне контексте, стичу читав спектар различитих компетенција, општих и специфичних – на очекиваном нивоу другог циклуса студија.

Опште компетенције:

- самосталност у раду,
- могућност потпуно самосталног учења,
- продубљенији критички став: способност критичког преиспитивања претпоставки, концепата и хипотеза,
- организовано извршавање обимнијих и комплексних задатака,
- психолошко разумијевање,
- самопоуздање и искуство у коришћењу свог психолошког разумијевања у разноврсним ситуацијама,
- интернационализовање своје критичке самосвијести,
- иницирање заједничких пројеката или активности и сарадња са другима,
- способност руковођења, тимског рада, договора и организације,
- повезивање с другим особама у разноврсним културним контекстима,
- представљање комплексног рада у приступачном облику.

Поред општих компетенција, студенти Вокално-инструменталног студијског програма стичу и специфичне компетенције:

Знања која треба да посједује студент који је завршио студије другог циклуса, сваког смјера Вокално-инструменталног студијског програма, су:

- свеобухватно познавање и разумјевање музичког репертоара - познавање најзначајнијих композиција из репертоара Главног и осталих предмета и макар дио специјализованог репертоара и ако је неопходно, репертоар камерних састава и других ансамбала,
- познавање принципа музичко-теоријских предмета на напредном нивоу (хармоније, музичких облика, контрапункта и слично) као и разумјевање комплетне структуре музичког дјела;
- познавање општих контекстуалних карактеристика изабраног смјера – контекстуална историјска позиција одређеног дјела, познавање музичких стилова,
- критичко разумјевање – способност асимилације информација и увид у начни дискурс, укључујући и оне из других области умјетности или науке и њихово стављање у контекст вјежбања Главног предмета,
- широко развијена свијест о технолошким достигнућима и савременим токовима примјенљивим на Главни предмет,
- разумјевање међусобних односа и интеракција горе наведених елемената,
- познавање основних педагошких концепата (стечених кроз студентску праксу).

Вјештине које студент треба посједовати по завршетку другог циклуса студија, сваког смјера Вокално-инструменталног студијског програма су:

- Вјештина у умјетничком изражавању - способност стварања сопствених умјетничких концепата и развијена неопходна вјештину властитог изражавања,
- владање репертоаром – стилски коректна интерпретација репрезентативног репертоара у области Главног предмета,
- способност учешћа у ансамблима различитим по величини и врсти,
- Вјештина вјежбања и пробања – способности ефикасног вјежбања и пробања уз критичку свијест,
- слушна и креативна вјештина – способност аудитивне и визуелне перцепције најзначајнијих музичких материјала, а током практичне дјелатности и разумјевање и меморисање нотног текста,
- вјештина јавног наступа – способност самоконтроле, комуникативности и контроле осталих захтјева јавног извођења,
- педагошке вјештине – оспособљеност да педагошки и методички коректно, смислено пренесу знање на ученике.

Након завршетка основних академских студија студент стиче сљедеће компетенције:

- За самостални рад у свим облицима извођачке умјетности (као солиста и камерни музичар,
- Рад у области образовања, са посебним аспектом на процес наставног рада у средњим музичким школама,
- За рад у институцијама културе (компетенције произилазе из целокупног студијског програма),

- За могућност наставка школовања на трећем степену студија (докторски студиј).

Личне компетенције, које студент треба посједовати по завршетку другог циклуса студија су:

- Висок ниво самомотивације: способност стицања нових знања и вјештина, њихово подизање на виши ниво, продубљујући схватање умјетности и музике уопште и континуирано развија своје нове вјештине кроз самостално учење и развој,
- самокритичност: способност праћења и процјене напредовања,
- способност самосталног рада: разумијевање сопственог стила учења и начина рада,
- способност организације времена: изградња сопственог распореда рада, обезбјеђивање одговарајуће припреме и поштовање рокова,
- вјештина усменог и писменог комуницирања, у одговарајућем контексту,
- вјештине јавног представљања, укључујући и свјест о структури аудиторијума и одговорност,
- вјештине информационах и комуникационих технологија,
- посједује стечене интерперсоналне и тимске вјештине које су одговарајуће за различита запослења мастера - соло пјевача, пијанисте, акордеонисте, виолинисте, виолисте, флаутисте, гитаристе.

2.2.2. Структура квалификације и предмета

РАСПОРЕД ЕCTS БОДОВА ПРЕМА ГРУПАМА ПРЕДМЕТА

ГЛАВНИ ПРЕДМЕТ		ECTS (минимално)
1.	Соло пјевање/Клавир/Хармоника/Виолина/Виола/Флаута/Гитара	18
ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ		
2.	Самостални умјетнички рад са дипломским концертом	14
3.	Методологија стручног рада	8
4.	Хор	8
ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ		0
5.	Изборни предмет 1	6
6.	Изборни предмет 2	6

Опис исхода и компетенција на другом циклусу студија, у оквиру Вокално-студијског програма, је у основи исти. Наставни план је тако конципиран да разлика постоји само у избору Главног предмета, односно смјера.

Исходи и компетенције:

- ауторитативно владање општим и уско стручним знањима и вјештинама,
- знање и разумијевање репертоара и музичког материјала – свеобухватно знање о репертоару главног предмета;
- посједовање високог степена мотивације да стечена знања примјењују у разним контекстима – извођачком, образовном и опште културном,
- самосталност у при практичној примјени стечених умјетничких вјештина и теоријских знања,
- оспособљеност за самосталан истраживачки рад,
- вјештине умјетничког изражавања – висок професионални ниво способности за креирање,
- реализација и изражавање сопствених умјетничких концепата,
- репертоарске вјештине – продубљење репертоара у оквиру одређене уже области,
- вјештине свирања у ансамблима – могућност преузимања водеће улоге у ансамблу,
- вјештине вјежбања, проба, читања, слушања, стварања и репродукције – усавршавање у оним областима у којима су уочене релативне слабости,
- самопоуздање и искуство у коришћењу свог психолошког разумијевања у разноврсним ситуацијама,
- оспособљеност за рад у области образовања, са посебним аспектом на процес наставног рада у средњим музичким школама,
- самостални рад у свим облицима извођачке умјетности (као солиста и камерни музичар,
- рад у институцијама културе (компетенције произилазе из целокупног студијског програма),
- могућност наставка школовања на трећем степену студија (докторски студиј).

2.2.3. Наставни план – Вокално-инструментални студијски програм - II циклус студија

Смјер		Број часова на годишњем нивоу						Број ЕCTS кредита на годишњем нивоу
СОЛО ПЈЕВАЊЕ								
	Шифра предмета	Назив предмета	(Г) ¹ (О) (И)	семес тар	П	В	СУР ²	
1.	МАК-1-2-ВИ-1-001-9/10-18-2-0-0	Соло пјевање	Г	IX и X	60	0	0	18
2.	МАК-1-2-ВИ-1-008-9/10-14-0-0-0	Самостални умјетнички рад са дипломским концертном	О	IX и X	0	0	240	14
3.	МАК-1-2-ВИ-1-009-9/10 -8-2-0-0	Методологија стручног рада	О	IX и X	60	0	0	8
4.	МАК-1-2-ВИ-1-010-9/10 -8-2-2-0	Хор	О	IX и X	60	30	0	8
5.		Изборни предмет 1	И	IX и X	60	0	0	6
6.		Изборни предмет 2	И	IX и X	60	0	0	6
УКУПНО:					300	30	240	60
КЛАВИР								
1.	МАК-1-2-ВИ-1-002-9/10-18-2-0-0	Клавир	Г	IX и X	60	0	0	18
2.	МАК-1-2-ВИ-1-008-9/10-14-0-0-0	Самостални умјетнички рад са дипломским концертном	О	IX и X	0	0	240	14
3.	МАК-1-2-ВИ-1-009-9/10 -8-2-0-0	Методологија стручног рада	О	IX и X	60	0	0	8

¹ Главни (Г)
Обавезни (О)
Изборни (И)

² Самостални умјетнички рад са дипломским концертном.

4.	МАК-1-2-ВИ-1-010-9/10 -8-2-2-0	Хор	О	IX и X	60	30	0	8
5.		Изборни предмет 1	И	IX и X	60	0	0	6
6.		Изборни предмет 2	И	IX и X	60	0	0	6
УКУПНО:					300	30	240	60

ХАРМОНИКА

1.	МАК-1-2-ВИ-1-003-9/10-18-2-0-0	Хармоника	Г	IX и X	60	0	0	18
2.	МАК-1-2-ВИ-1-008-9/10-14-0-0-0	Самостални умјетнички рад са дипломским концертом	О	IX и X	0	0	240	14
3.	МАК-1-2-ВИ-1-009-9/10 -8-2-0-0	Методологија стручног рада	О	IX и X	60	0	0	8
4.	МАК-1-2-ВИ-1-010-9/10 -8-2-2-0	Оркестар хармоника	О	IX и X	60	30	0	8
5.		Изборни предмет 1	И	IX и X	60	0	0	6
6.		Изборни предмет 2	И	IX и X	60	0	0	6
УКУПНО:					300	30	240	60

ВИОЛИНА/ВИОЛА

	МАК-1-2-ВИ-1-002-9/10-18-2-0-0	Виолина / Виола	Г	IX и X	60	0	0	18
	МАК-1-2-ВИ-1-008-9/10-14-0-0-0	Самостални умјетнички рад са дипломским концертом	О	IX и X	0	0	240	14
	МАК-1-2-ВИ-1-009-9/10 -8-2-0-0	Методологија стручног рада	О	IX и X	60	0	0	8
	МАК-1-2-ВИ-1-010-9/10 -8-2-2-0	Оркестар	О	IX и X	60	30	0	8
		Изборни предмет 1	И	IX и X	60	0	0	6
		Изборни предмет 2	И	IX и X	60	0	0	6
УКУПНО:					300	30	240	60

ФЛАУТА								
1.	МАК-1-2-ВИ-1-002-9/10-18-2-0-0	Флаута	Г	IX и X	60	0	0	18
2.	МАК-1-2-ВИ-1-008-9/10-14-0-0-0	Самостални умјетнички рад са дипломским концертом	О	IX и X	0	0	240	14
3.	МАК-1-2-ВИ-1-009-9/10 -8-2-0-0	Методологија стручног рада	О	IX и X	60	0	0	8
4.	МАК-1-2-ВИ-1-010-9/10 -8-2-2-0	Оркестар	О	IX и X	60	30	0	8
5.		Изборни предмет 1	И	IX и X	60	0	0	6
6.		Изборни предмет 2	И	IX и X	60	0	0	6
УКУПНО:					300	30	240	60
ГИТАРА								
	МАК-1-2-ВИ-1-002-9/10-18-2-0-0	Гитара	Г	IX и X	60	0	0	18
	МАК-1-2-ВИ-1-008-9/10-14-0-0-0	Самостални умјетнички рад са дипломским концертом	О	IX и X	0	0	240	14
	МАК-1-2-ВИ-1-009-9/10 -8-2-0-0	Методологија стручног рада	О	IX и X	60	0	0	8
	МАК-1-2-ВИ-1-010-9/10 -8-2-2-0	Хор	О	IX и X	60	30	0	8
		Изборни предмет 1	И	IX и X	60	0	0	6
		Изборни предмет 2	И	IX и X	60	0	0	6
УКУПНО:					300	30	240	60

2.2.4. Структура студијског програма

*Напомена: Наставни програми (силабуси) за све предмете студијског програма налазе се на сајту Музичке академије: <http://www.mak.ues.rs.ba/>.

Вокално-инструментални студијски програм припада научној области Умјетност - Хуманистичке науке, научном пољу Умјетности и садржи све елементе утврђене Законом.

Наставни програми обухватају наставне и ваннаставне активности које студенте оспособљавају за креативни рад у камерним ансамблима и оркестрима, за каријеру инструменталног (или вокалног) солисте, те, кроз посебне педагошке и психолошке предмете, и за рад у педагошким институцијама.

Главни предмет смјера је истовјетан са изабраним смјером: Смјер соло пјевање – Соло пјевање, Смјер клавир - Клавир, Смјер хармоника – Хармоника, Смјер виолина – Виолина, Смјер виола – Виола, Смјер флаута – Флаута, Смјер гитара – Гитара.

Обавезни предмети су заједнички: Самостални умјетнички рад са дипломским концертном и Методологија стручног рада, док се наставни предмет који се базира на групном музицирању разликује од смјера до смјера (за Смјер соло пјевање, Смјер клавир, Смјер гитара: Хор; за Смјер хармоника: Оркестар хармоника, а за Смјер флаута и Смјер виолина/виола: Оркестар.

Изборни предмети су: Увод у филозофију, Менаџмент у музици, Енглески језик у струковној комуникацији, Савремена нотација.

Од понуђених изборних предмета, студент има могућност да изабере два предмета за који има највише афинитета.

Стручни називи који се стичу по завршетку студијског програма су:

1. Мастер соло пјевања - 300 ECTS
2. Мастер клавира - 300 ECTS
3. Мастер хармонике - 300 ECTS
4. Мастер виолине - 300 ECTS
5. Мастер виоле - 300 ECTS
6. Мастер флауте - 300 ECTS
7. Мастер гитаре - 300 ECTS

На други циклус студија могу се уписати кандидати који су завршили студиј првог циклуса одговарајућег студијског програма у БиХ или еквивалентно образовање у иностранству и положили пријемни испит.

Предмети на вокално-инструменталном студијском програму груписани су на главне, обавезне и изборне. Сви предмети (главни, обавезни и изборни) имају појединачно дефинисану бодовну вриједност у складу са европским системом преноса бодова, при чему једном боду одговара приближно 30 сати укупне активности студента.

Бодовна вриједност појединих предмета креће се у распону од 2 до 22 ECTS бодова на нивоу године и у складу је са природом предмета (временом које је потребно за његово савладавање) и оптерећењем студената.

Садржај главних и обавезних предмета прилагођен је основном задатку – образовању слободних и креативних музичких личности високог професионалног нивоа, оспособљених да достигну високе стандарде у области извођаштва са способношћу испољавања инвентивности и оригиналности интерпретације.

Процес рада заснива се на активном учешћу студента у свим фазама рада: избор програма, изучавање и осмишљавање садржаја и форме музичких композиција, стилска и хармонска анализа, рад на разноврсности и изражајности звука, на фразирању, артикулацији, агогици и другим елементима интерпретације музичког дјела. Од изузетне је важности остварење потпуне слободе у одређеном за умјетничку концепцију и проналажење начина за њену реализацију.

Садржај изборних предмета омогућава шире образовање студената, у зависности од њихових посебних склоности. Понуђена лепеза могућности у складу је са уоченим афинитетима студената, проистеклих из савремених токова данашњице.

Начин извођења студија на другом циклусу ВИСП-а прилагођен је врсти, карактеру и профилу предмета, а заснован је на динамичкој комуникативној настави која се остварује кроз групни, индивидуални и самостални истраживачки рад, чиме се подстичу интеракција и комуникација, а теоријско знање повезује са практичним садржајима. У оквиру студијског програма настава се изводи у облику предавања и вјежби (вербално-текстуална, илустративно-демонстративна, интерактивна, тест метода) те студентског истраживачког рада, семинара и консултативне наставе и тако омогућава студентима да активно учествују у размјени знања и другим облицима сарадње са наставним особљем. Сврховито одабраним предметима које програм нуди, студентима је омогућено да развијају, продубљују и поступно профилишу стручне и умјетничке потенцијале, истовремено бивајући подстакнути на критичко, аналитичко и креативно мишљење кроз употребу савремене музичке и друге литературе и нових технологија. Током ових студија студенти се упућују на практичну примену стечених знања и вјештина, истовремено се оспособљавајући и подстичући на перманентно образовање и даље самостално усавршавање на професионалном плану.

3. РЕЛЕВАНТНОСТ (*Relevance*)

3.1 Тржиште рада (*Labour market*)

Студије музике у европском музичком простору, генерално, нису сасвим прецизно тржишно оријентисане. За Вокално-инструментални-студијски програм постоји прилично широка лепеза могућих субјеката запошљавања:

1. Основне и средње музичке школе,
2. Институције културе и умјетности,
3. Слободни професионални музички умјетник - извођач, солиста: Оперски пјевач, Пијаниста, Акордеониста, Виолиниста, Виолиста, Флаутиста, Гитариста
4. Музички умјетник - соло пјевач, члан оперског хора
5. Музички умјетник - извођач, члан камерног ансамбла (према смјеру студија)
6. Музички умјетник - извођач, члан симфонијског оркестра (према смјеру студија)
7. Наставник/професор соло пјевања/инструмента у основним и средњим музичким школама (према смјеру студија)
8. Самосталан рад у области уређивања и креирања музичког програма у институцијама културе, ТВ кућама и радио станицама:
9. музички уредник или сарадник у култури, фестивалској дјелатности, масовним медијима и другим сличним дјелатностима.
10. Менаџер у култури

3.2 Наставак образовања/проходност (*Further education / progression*)

- Наставак образовања је могућ на трећем циклусу (докторским студијама) на Музичкој академији УИС, као и другим сродним Академијама и Факултетима умјетности у региону, ЕУ , Русији, Украјини и др.

3.3 Друге потребе (*Other needs*)

4. ПРОПИСИ УНИВЕРЗИТЕТА

- Закон о виском образовању РС (укључујући и све измјене и допуне),
- Статут Универзитета у Источном Сарајеву (укључујући и све измјене и допуне)
- Правила студирања за други циклус студија (укључујући и све измјене и допуне),
- Статут Музичке академије.

5. СПЕЦИФИЧНИ ПРОПИСИ ЗА КВАЛИФИКАЦИЈУ

Квалификацијски оквир за Босну и Херцеговину.

Начин размјене/ преласка на друге високо-школске установе

Студент Музичке академије Вокално-инструменталног студијског програма може да пређе на одговарајући студијски програм на другој високошколској установи (другој Академији умјетности или Музичкој академији). Услов преласка је уговор о признавању ECTS бодова између Универзитета у Источном Сарајеву, односно Музичке академије и друге високошколске установе у коју студент одлази. Дио студијског програма који студент остварује у другој високошколској установи ван Универзитета у Источном Сарајеву не може бити краћи од једног семестра, нити

дужи од два семестра. За остаривање дијела студијског програма студент мора имати сагласност Музичке академије УИС.

Права и обавезе студента, као и трошкови уређују се уговором између заинтересованих страна. Похађање наставе и положени испити доказују се одговарајућом потврдом високошколске установе. Начин избора предмета из других студијских програма који се реализују на Факултету прописан је Правилником о студијама Факултета.

Услови за прелазак са других Високо-школских установа или студијских програма

Студент друге Академије умјетности/Музичке академије са територије некадашње Југославије може да пређе на Музичку академију Универзитета у Источном Сарајеву и да се упише у одговарајућу годину студија, ако испуњава услов за упис у наредну годину студија. Студент задржава статус у погледу плаћања студија на основу одредби Закона о високом образовању.

Студент иностраног факултета може да пређе на Музичку академију да се упише на одговарајућу годину студија, по завршеној години, на основу еквиваленције између плана и програма образовања, која се утврђује на основу споразума о преносу ECTS бодова и нострификације средњешколских докумената. Прелаз се обавља само прије почетка школске године. Одлуку о прелазу и признавању испита доноси декан Академије.

У свим случајевима наставка школовања на Музичкој академији, студенти су обавезни проћи аудицију.

Наставници и сарадници

За извођење наставе на Вокално-инструменталном студијском програму Првог циклуса студија, ангажује се потребан број наставника и сарадника са одговарајућим научним и стручним квалификацијама. На почетку школске године, у склопу Плана извођења наставе, Наставно-умјетничко вијеће Музичке академије усваја Листу одговорних наставника и сарадника за сваки студијски програм.

6. МЕТОДЕ УЧЕЊА

У оквиру Вокално-инструменталног студијског програма настава се изводи у облику предавања (вербално-текстуална, илустративно-демонстративна, интерактивна, тест метода), студентског истраживачког рада, семинара и консултативне наставе и тако омогућава студентима да активно учествују у размјени знања и другим облицима сарадње са наставним особљем.

Користе се све расположиве методе учења примјерене музичким академијама: интерактивна, групна, индивидуална настава и сл.

Сврховито одабраним предметима које програм нуди, студентима је омогућено да развијају, продубљују и поступно профилишу стручне и уметничке потенцијале, истовремено бивајући подстакнути на критичко, аналитичко и креативно мишљење кроз употребу савремене музичке и друге литературе и нових технологија. Током другог циклуса студија студенти се упућују на практичну примјену стечених знања и вјештина, истовремено се оспособљавајући и подстичући на перманентно образовање и даље самостално усавршавање на професионалном плану.

Настава на главном предмету се одвија у облику индивидуалног рада са наставником, са личним и другим практичним примјерима (практични рад кроз индивидуални и партнерски облик наставе) уз методе:

- практично демонстрирање,
- слушни рад,
- читање одабране литературе,
- понављање,
- дискусија,
- меморисање,
- илустрација,
- слушање музике и
- визуелне методе.

Треба додати и практичне провјере знања у виду јавног представљање степена реализације тј. концертних представљања и јавних извођења (јавни час, интерни час, годишњи концерт)

Групна настава, у оквиру обавезних предмета, одвија се кроз вербалне методе:

1. метода усменог излагања (монолошка);
2. метода разговора (дијалошка),
3. слушна метода,
4. метода различитих аналитичких поступака,
5. интерактивна метода,
6. консултације,
7. метод писаног рада,
8. тест метода,
9. припреме краћих излагања студената у оквиру радионица,
10. дискусије у оквиру предавања и радионица,
11. јавне презентације изабраних најбољих радова,
12. израда семинарског рада,
13. прикупљање литературе.

Практична настава се изводи у оквиру предмета Методика наставе инструмента (према смјеру студија) у основним и средњим Музичким школама (према смјеру студија).

7. НАЧИНИ ПРОВЈЕРЕ ЗНАЊА

Провјере знања студената се врше континуирано, током читаве године, кроз различите врсте евалуације студентског рада (предиспитне и испитне обавезе).

Предиспитне обавезе: присуство предавањима, активан однос према раду, домаћи задаци, тестови, фоно-тестови, семинарски радови, колоквијуми (носе одређени број бодова, најчешће до 50 % укупног броја бодова)

Испитне обавезе: Писмени и усмени испит, завршни испит (практично) - носе одређени број бодова, најчешће до 50 % од укупног броја бодова)

8. КРИТЕРИЈ ПРОВЈЕРЕ ЗНАЊА

Законом о високом образовању Републике Српске и Правилима студирања на I циклусу студирања регулисани су начини оцјењивања студената.

Систем ECTS кредита примјењује се на свим годинама студија и на свим предметима на којима се настава одвија по Новом плану и програму у складу са Болоњском декларацијом.

Успјех студената се прати и оцјењује кроз испуњавање предиспитних обавеза и завршни испит. Коначна оцјена на сваком предмету, формира се на основу континуираног праћења и оцјењивања активности и знања студената у току предиспитних и испитних обавеза. У ове обавезе спадају уредно присуствовање теоријској и практичној настави, израда семинарских радова, колоквија, писмених тестова, залагање на другим активностима и завршни испит.

Оцјењивање и вредновање студената на испиту изражава се оцјенама од 5 (не задовољава) до 10 (изванредан успијех), при чему се оцјена 5 не уписује у студентски индекс (Закон о високом образовању, члан 48). Ова коначна оцјена, за предмете који су слушани по Новом плану и програму, базирана је на укупном броју поена који је студент остварио на предиспитним и испитним обавезама.

Према Правилима студирања на првом циклусу студирања (члан 41) испити и сви облици провјере знања су јавни. Такође, обезбјеђена је јавна доступност резултата испита (члан 42). Студенти имају могућност жалбе на предложене оцјене и право испитивања пред комисијом (Статут Универзитета чланови 116-117).

Сваки предметни наставник прописује критеријуме провјере знања за свој предмет (у већини случајева је потребно 50% тачних одговора за пролазну оцјену) и уноси их у силабус.

Предметни наставник на почетку наставе упознаје студенте са методологијом организације наставе, методама праћења и провјере знања и начина оцјењивања, начином и садржином завршног испита, структуром бодовног система и начином формирања оцјене.

Оцјена сваког предмета се вреднује од 51 (пролазна оцјена) до 100 бодова.

Детаљнији примјер критеријума оцјењивања се може сагледати кроз табелу:

ТАБЕЛА БОДОВАЊА				
I КОЛОКВИЈУМ	ПРИС. НАСТАВИ И АКТИВНОСТИ	ГОДИШЊИ ИСПИТ	ЗАВРШНА ОЦЈЕНА	
			Бодови	Оцјена
Бодови	Бодови	бодови	Бодови	Оцјена
26-30	10-20	46-50	91-100	Десет (10)
21-25	10-20	41-45	81-90	Девет (9)
16-20	10-20	36-40	71-80	Осам (8)
11-15	10-20	31-35	61-70	Седам (7)
6-10	10-20	26-30	51-60	Шест (6)

Свака катедра утврђује и доноси посебене захтјеве на колоквијуму и годишњем испиту.

Испит је положен ако је студент задовољио све предиспитне обавезе (26-50 бодова), као и испитне обавезе (26-50 бодова).

9. РЕСУРСИ УЧЕЊА

Музичка академија обезбјеђује довољно ресурса (учионице, и опрема, библиотечки ресурси, рачунари, појединачни и групни простори за учење и сл.) за комплетно особље и уписане студенте како би обезбиједила унапређење амбијента и подржала њихово ефикасно кориштење. Адекватност ресурса за извођење студијских програма, функционалност, старост, ергономичност и доступност оцјењују се континуирано интерним евалуацијама.

Музичка академија утврђује за сваки програм постигнути и пројигирани стандард за објекте и опрему, те у циљу унапређења израђује планове акције како би одговорила на те потребе.

Студентима Музичке академије на располагању су учионице опремљене инструментима и потребним средствима за извођење теоретске и практичне наставе. Библиотека Музичке академије је мјесто гдје, уз помоћ информационих технологија, студенти могу учити и радити своје студентске (семинарске) радове, пронаћи потребни нотни и музички материјал (звучни и визуелни), уџбенике, скрипте и стручне књиге.

Количина ресурса у односу на број студената на Музичкој академији у складу је са стандардима и нормативима које доносе надлежне образовне власти.

Музичка академија једном годишње евалуира ефикасност кориштења физичких ресурса, на начин да успоређује количину ресурса с бројем студената, да прикупља и анализира мишљења студената и особља о количини и адекватности ресурса, те о њиховом доприносу учењу студената.

10. ЗАПОШЉИВОСТ И ПРЕНОСИВЕ ВЈЕШТИНЕ

Основна сврха студирања музичке умјетности по Болоњској декларацији је могућност лакшег запошљавања на тржишту рада након студирања, а у складу са потребама друштвене заједнице. Запошљавање је један од главних циљева које треба постићи даљим развијањем и стварањем високог образовања у Европи (ЕНЕА). Болоњски министри су истакли у Лондону 2007. године да је запошљавање један од приоритета у друштву. Групе за праћење Болоњског процеса (BFUG), запошљавање су дефинисали као: „могућност да се добије прво запослење, да се запослење одржи и да се може кретати тржиштем рада." Према томе улога високог образовања је да се оспособе студенти вјештинама и својствима (ставови, понашање, знање), који су појединцима потребни на радном мјесту и које послодавци захтјевају. Поред тога, високо образовање осигурава им прилику да одрже, и/или обнове вјештине, својства током свог професионалног радног вијека.

Студент на крају завршетка студија ће посједовати широко знање одређеног предмета, а која ће омогућити даљи пренос вјештина, за генеричке вјештине запошљавања. Генеричке „преносиве" вјештине односе се на: саморазвој, комуникацију, информационе технологије, тимски рад и рјешавања одређених проблема.

Болоњски систем запошљавање акцентован је на оспособљавању појединца да у потпуности искористи прилике и примјени их на тржиште рада. Подстицање институција да се више окрену потребама послодаваца, а појединци да боље разумију образовне перспективе.

11. ПОДРШКА СТУДЕНТИМА

У складу са законским прописима.

12. МАТРИЦА КОМПЕТЕНЦИЈА – веза са екстерним референтним дескрипторима

Матрица компетенција дата је у Прилогу 1.

13. ОСИГУРАВАЊЕ КВАЛИТЕТЕ

Осигуравање квалитета дипломираних музичких умјетника: соло-пјевача, пијаниста, акордеониста, виолиниста, виолиста, флаутиста и гитариста се остварује кроз:

- редовну евалуацију наставних програма,
- провођење сталних корективних и превентивних мјера,

- Анализама пролазности и успјеха прати се напредовање студената током студија,
- самоевалуацијом.

13.1. Одговорни за спровођење наставног плана и програма квалитета

Декан - мр Дражан Косорић, ванр. проф.

Продекан за наставу – мр Сњежана Ђукић Чамур, доц.

Продекан за умјетнички и научно-истраживачки рад мр Биљана Штака, ванр.проф.

QA сарадник за осигурање квалитета – Пеђа Харт, ма, виши асистент

Декан:

Проф. мр Дражан Косорић

Прилог 1

Матрица исхода учења

		знање			вјештине			компетенције		
	Вокално-инструментални студијски програм, други циклус студија	Показује систематично размијевање, владање знањем и репертоаром одабраног смјера, посједује систематично познавање главних репертоарских токова главног предмета	Високо специјализовано знање и размијевање контекста из уже стручне области, постигнута основа за оригинално промишљање и/или истраживачки рад	Свеобухватно, специјализовано, чињенично и теоретско знање унутар одређене изабраног смјера из научних, стручних и уметничких области	Напредне вјештине уметничког изражавања, репертоарске вјештине, вјештине јавног извођења	Специјализоване вјештине учествовања у ансамблима – могућност музичке интеракције у ансамблима различитим по типу и величини	Напредне вјештине, потребне за рјешавање сложених и релативно предвидивих изазова из педагошке области	Самостална уметничка активност и учешће у раду различитих ансамбала и способност руковођења сложеним активности у оквиру извођаштва	Педагоши и креативан рад у музичким и општеобразовним школама, преузимање одговорности за модификовање питања из области педагогије	Руковођење и преобличавање рада у институцијама културе и уметности, преузимање одговорности за допринос професионалним знањима
1.	Соло пјевање	х	х		х	х		х	х	х
2.	Клавир	х	х		х	х		х	х	х
3.	Хармоника	х	х		х	х		х	х	х
4.	Виолина	х	х		х	х		х	х	х
5.	Виола	х	х		х	х		х	х	х
6.	Флаута	х	х		х	х		х	х	х

7.	Гитара	x	x		x	x		x	x	x
8.	Самостални умјетнички рад са дипломским концертом	x	x		x	x		x		
9.	Методологија стручног рада		x	x			x			
10	Хор		x		x	x		x		
11	Оркестар		x		x	x		x		
12	Оркестар хармоника		x		x	x		x		
13	Увод у филозофију		x	x						x
14	Менаџмент у музици		x	x						x
15	Енглески језик у струковној комуникацији		x	x			x		x	x
16	Савремена нотација			x						

